

delo se mu je v obrazu, kakova huda borba se mu je vnela v prsih. Kar skoči k postelji, zgrabi hčerino otrpnjeno roko, in zaupije: „Ljuba zlata Micika, pa naj trpi in počí moje srce, da se vrne v tvoje zdravje in srečo! Če ti pomagam s tem, pa bodi Dragotin tvoj mož!“ In z rokami zakrivši lice, začel je ubogi starec plakati na glas. Solze oblile so tudi blede hčer, da je nakopala očetu toliko žalosti.

Ubogi Matuc! na podrtinah tvojih nád stavili so si tvoji otroci srečo in lepo prihodnost, ni eden ti ni ostal pokoren. Pa kdo bil ti je vsega kriv?

Dušni in telesni lek storil je res čuda; v kratkem pričela je pojemati bolezen Micikina. Z rudečico na njeno lice povračal se je tudi mir v skrbljivo očetovo srce, akoravno so ga sklele globoke rane. V štirih tednih stala je deklina na zdravih nogah. Matucevo čelo ostalo je proti njej zmračeno, — pa nikoli ni godrnjal, ni jej rekel žale besede. Nosil je v potrpežljivosti grenko breme težav, — vzel je celó Davorina spet v službo, a pešal in slabel je vidno. — — —

Bila je pustna nedelja, lep zimski dan. Praznično oblečeno ljudstvo zbiralo se je pred Matucevo hišo, iz katere je odmevala vesela godba, vriskanje in petje. Znotraj sedelo je pri obilno obloženih mizah mnogo gostov, krasno venčanih deklic, fantov in starih ljudi, — sredi med njimi pa novoporočena Dragotin in Micika. Radost sijala je iz vseh obrazov, godci vganjali so po stari šegi dobre in bedaste šale. Le sivolasi mlinar je molčal in obračal klavrno oči po sobi. Ne napitnice, ne burke niso mu razvedrile obraza.

Kar pridrdra pred hišo gosposk voz, in ž njega skočita dva nova nepovabljeni svata, eden v črni, eden v beli suknji. Bila sta mladi profesor Miha in „feldbebel“ Jaka. Ko stopita v sobo, oglasil se je iz vseh ust vsklik veselja in začudenja, le Matuc je ostrmel. A ko ga zdaj sina s klicom: „ljubi oče!“ pristrčno objameta, ko ga obstopijo vsi njegovi otroci, zet in drugi svatje, proseč s povzdignjenimi rokami, naj bi jim odpustil ter odklenil spet svoje dobro očetovsko srce, uderó se mu po licu debele solze. „Otroci, mili otroci — vi ste me premagali, — zapuščeno — podrto bodi vse, kar me loči od vas, — vaša sreča bodi moja sreča!“ Tako zakliče s pretrganim glasom, dokler mu ga ne zadušé preobilni občutki, novo vskipeča očetovska ljubezen. Objemal in poljuboval je v znamenje sprave otroke s tako gorečnostjo in radostjo, da mu je počiti hotelo srce, in so solze stopile v oči vsem nazočim. Srečna, blažena ura, v kateri so spet našli otroci svojega dobrega očeta, oče pa svoje pridne otroke!

Glasnejše zagodli so zdaj godci, čedalje veselejši prihajal je zdaj vrisk in krik, grom možnarjev raznašal pa je daleč po okolici glas o spravi in sreči, katera se je bila vrnila v Matucevo hišo. Bil je ta dan najlepši dan življenja očetu in sinom, posebno pa Miciki. Tako sijajne svatbe, ko je bila ta, ni bilo in ne bo skorej med Muro in Dravo. —

Prešle so odsihdob nekatere spomladi, — pri mlinu bila je namreč zdaj zmir spomlad. Ako dojdeš popotnik v lepi kraj na Štajarsko, kjer pojejo klopotci na hribih svoje dolgočasne pesmi in trta rodi žlahno kapljico, šine ti v oči sredi neke vasi čedna hiša, ki se je drži mlin, pred hišo pa košata lipa. Ob lepem toplem vremenu zagledaš na klopi pod njo sedečega pripognjenega starčka, in pri njem majhena bistra in kodrasta dva otroka. Ta starček je Matuc; trepetajo mu sicer otrpnjene roke, muči ga siten kašelj, toda zadovoljen in srečen je. Lej! kako se unukecoma sladko smehlja, kako igra in se šali ž njima! — „No, Mihec, kaj pa so tvoj boter?“ čul sem ga vprašati enkrat staršega paglavca, ki pa še ne nosi hlač. „Moj boter so spod (gospod)“ odrezal se je

fantič prav umno, plezaje dedeku na kolena. „Bi tudi ti rad bil gospod?“ — „Da, spod, spod“, kričal je Mihec ploskaje z rokami.

Iz mlina udari pa ti popotnik, morebiti na uho žvižganje in petje, glas veselega Dragotina. Ne on, ne njegova vrla Mica ne toži o slabih časih ali o zakonskem križu, mir in sreča biva pri hiši.

Kakor Matucevi hčeri na mlinu, enako godi se Marku na puši, profesorju Mihi med dijaki in častniku Jaku med vojaki. Da! ni je srečnejše rodovine od Matuceve, potrdile so se njegove besede: „Od moje dece še se bo govorilo po svetu!“ Al poskusiti moral je poprej, da se človek ne dá nabiti na katero bodi kopito. Odprle so se mu oči, toda pozno!

Naši dopisi.

Z Dunaja 21. febr. — V državnem zboru se ta teden posebno pomenljivega ni vršilo in tudi v odsekih bile so se samo manj pomenljive bitke. Napad Neuwirt-Plenerjev v seji preteklega torka na denarnega ministra je bralcem „Novic“ uže znan iz posebnega telegrama. Bil je to naskok z namenom vladi napraviti zadrege v jako važni zadevi, v kateri ji je bil bolj merodajen politični položaj, kot ozir na finance; — vstopila se je pa vlada v tem vprašanji gotovo na pravo stališče, ker levičarski napad bi ji ne bil izostal, naj bi bila storila kar koli; s svojim predlogom pa je vlada vendar dosledno branila posebno kmeta, ki bo imel za naprej plačevati večji davek. Kaj pa je o tem oziru hotela levičarska stranka nasvetovati, kaže najbolj jasno izjava v nekem zaseženem listu „Wiener A. Zeitung“ preteklega tedna, v katerem matadorji tega lista Plener-Auspitz naravnost izrekajo, da bi bili oni vsaj 40 milijonov zemljiškega davka zahtevali. — Enak boj bil je v davkarskem odboru pri obravnavi hišnega davka. Poročevalni odsek tega odbora dobil je namreč iz odbora nalog, tarifo za hišno-razredni davek tako vrediti, da bodo tudi hiše srednjih vrst, to je, s 4—14 prebivališči blizo stari davek smeje plačevati, vendar pa da razloček davka med poslopji z nadstropji in brez nadstropij odpade, in da se tudi v vrsto poslopij, katere imajo spadati v više vrste s povikšano tarifo ne spremeni. — Temu nasvetu nasproti pa je dvorni svetnik, poslanec Beer, nasvetoval prav malo spremenjeno staro tarifo, z dostavkom: ako bi se njegova tarifa sprejela, da imajo stara poslopja v Salzburgu, Tirolah in v Dalmaciji tudi zanaprej samo polovico hišno-razrednega davka plačevati. Desnica odborova Beer-ovega predloga ni sprejela, in ko ga je danes dr. Poklukar v odseku poprašal, kaj je s tem njegovim predlogom, je prav jasno odgovoril, da ga ni več. Tedaj je očividno, da levici ni bilo za drugo, kot v desnici zmešnjavo napraviti in provzročiti tak sklep, za katerega bi ne bilo nikomur moč glasovati. — Po sklepih odborovih ima pri hišno-razrednem davku pomenljivo povikšanje davka nastopiti samo pri poslopjih, katera imajo 15 in več prebivališč. Do te vrste pa povikšanje nobenega razreda pri poslopjih z nadstropji ne presega 60 kr. Pri poslopjih z 1 prostorom je davek znižan za 13½ kr., pri poslopjih s 4 prebivališči ostane prav nespremenjen in pri hišah z 6 prebivališči se davek celó zniža za 4 gld. 60 kr. Vsaj gledé kranjske dežele, katera ima izmed 67.000 hiš nad 32.000 hiš z enim prebivališčem in nad 28.000 hiš z 2 prebivališčema, ta postava ne bo nikakoršno breme. — Solnogradčani, ki imajo — blagor jim! — še velike kmetije, in ki so do zdaj — še enkrat blagor jim! — samo polovico hišno-razrednega davka plačevali, se sicer krčijo zgubiti svoj privilegij

in krči se ž njimi tudi njihov sicer izvrstni zastopnik Lienbacher — toda upam, da bodo z zahtevo enakih pravic iz pravicoljubnosti prevzeli tudi enaka bremena, ker vendar ne gre, da bi v pravično vredjeni državi premožnejši državljani držali se privilegij, ko poleg njega mora uže mnogo mnogo let veliko revnejši sodržavljan vsa bremena nositi. — O Vesteneckovi preiskavi nam dohajajo čudna poročila; — da on taji in vsi obdolženi tajé, je naravno, ali, ali — kam pridemo, ako ne bo za vse veljala — ista in samo ena pravica. Videant consules!! Eno smem zagotoviti o tej zadevi: državni zbor opazuje to litijsko stvar — in ako treba, državni poslanci bodo resnico na dan spravili in pravici na noge pomagali, ako bi bilo tudi največje sile treba.*)

Iz Slatine v Rumuniji 15. februarja. J. A. — Ker se je zadnji čas pričelo v mnogih državah protise-mitično gibanje, utegne čitatelje „Novic“ prav zanimati, če jim poročam kaj o naših židih. — Kakor je znano, postala je Rumunija uže leta 1878. neodvisna od Turčije. Evropejske velevlasti, tedaj zbrane v Berlinu, pripoznale so neodvisnost le pod pogojem, da se izvrši enakopravnost židov s kristijani. Pred letom 1878. veljale so jako stroge postave o tujcih, katere so sicer govorile o tujcih sploh, a imele so vendar le namen, židom braniti naseljevanje v Rumunijo. Skoraj nemo-goče je bilo vsacemu inostrancu, postati rumunskim državljanom, tako, da živi še dandanes tukaj več tisoč židov rojenih na Rumunskem, katerih očetje so morda tudi uže bili tu naseljeni, in kateri vendar nimajo domovinske pravice. Po Berolinskem miru je bila rumunska vlada primorana razglašati ravnopravnost ter izreči, da vsak inozemec lahko postane rumunsk državljan. Vlada je to tudi storila, rumunska zbornica pripoznala je ravnopravnost — v principu — a sebi je pridržala pravico, vsako posamezno prošnjo za indigenat pretresavati in rešiti. Kako da se bodo židovske prošnje rešile, je bilo jasno; rumunski židovi in njih avstrijski bratje so tudi takoj spoznali, zeló je bil hud vriš v dunajskih časnikih. Da njih bojazen ni bila prazna, je pričá sedanja sesija rumunske kamore. V tem, ko se avstrijskih Rumunov prošnje za državljanstvo hitro in ugodno rešijo, se odbijajo konseventno prošnje židov in družih tujcev, ki niso rumunske národnosti. Veliko nejevoljo je zbudilo — ne samo med židovi, ampak tudi med drugimi tujci — da je kamora v burni sesiji zavrgla prošnjo bankirja Neuschotza iz Jaša. Neuschotz, uže 65 let star mož, v Rumuniji rojen, sloví v okolici Jaški zarad svoje milosrčnosti; ob svojih stroških je ustanovil hišo za sirote. Ministerstva predsednik Bratianu je gorko priporočal dotično prošnjo — a zastoj — lastna stranka ga je zapustila. Kdor pozna tukajšnje razmere, — kdor vé, kako da je cela država z židovi prepluta, — kdor vé, v kako škodo so državi ljudje, ki so samo zaradi zaslužka v njej, a prisluženi denar pošiljajo izven dežele, — kdor vé, kako velikansko moč ima kapital v židovskih rokah v deželi, kjer je težko še za 15 odstotkov denarja dobiti — ta se ne bo čudil, da se židom z indigenantom uže itak na široko odprta vrata še bolj ne odpahnejo. A stroge postave ne zadenejo samo židov, med kojimi je tudi dosti poštenih in zaslužnih mož, — ampak tudi vse druge nerumunce. Da se rumunska vlada ne potruži boljše delavne elemente med tujci — brez ozira na vero — z državljanstvom trdno na deželo vezati, kaže le, kako da je slepa za pravi blagor države. Vlada naj bi pomislila, da v Rumuniji bolj ko drugod, manjka omikanega srednjega stanú! Zbornica naj bi pomislila, da rumunska družba do dan-

danes ne obstoji iz družega, ko iz kmeta in uradnika — da je rokodelstvo, trgovina in obrtnija izključljivo v tujih rokah — da so tujci primorani, zasluženi denar nositi izven dežele, ker jim v njej ni mogoče stalno se naseliti. Prva skrb bi jim toraj morala biti, si ustanoviti srednji stan, in v ta namen porabiti boljše — a samo boljše — tuje elemente. Ugovor, da bi se potem celi srednji stan potujčil, odpada, ker se židovi med Rumuni dosti bolj udomačijo, kakor med drugimi narodi, na pr. med Madjari ali Slovani.

V Gorici 20. febr. — Velike reči bodo nocoj v čitalnični dvorani: nova čitalnična podružnica, (katera ima uže 100 udov) bode imela svojo prvo besedo s tombolo in plesom. Peli bodo mestni in okolični slov. pevci; igrala bo vojaška godba. Slišimo, da bo shod naših ljudi obilen. — Preteklo sredo (16/2) je bila v gledišči sijajna dobrotna veselica (koncert, žive podobe i. dr.) za mestne uboge. Čisti donesek je 600 gold. — Dobrotni „bazar“, o katerem sem uni pot pisal, donesek je 1700 gold., od katerih je treba odbiti 200 gold. stroškov.

Iz Železnikov 10. febr. J. L. (Zdravniške zadeve.) Zdravniška služba za našo selško dolino s sedežem v Železnikih je od pretekle jeseni, ko je rajnki zdravnik A. Linhart — gotovo na svojo škodo in nesrečo — naš kraj zapustil, izpraznjena, in se ravno zdaj vnovič zopet razpisuje. — Svoje dni sta bivala tukaj v Železnikih dva zdravnika: eden od vlade postavljen, eden pa privaten. Uže edina ta okoliščina je dokaz, da sta morala vsaj za silo oba shajati. Odkar pa je odpravljena kirurgično-zdravniška šola v Ljubljani na škodo ne le naši, ampak tudi sosednim slovenskim deželam, primanjkuje po kmetih zdravnikov vedno bolj, in jih bo gotovo tudi še vedno primanjkovalo, kajti starejši bodo odmrli, mladi pa rajše ostajajo po mestih, kjer si upajo več prislužiti in lože shajati, kakor na deželi, akoravno se o tem brž ko ne pogosto motijo. — Ako v naslednjih vrsticah govorim nekoliko v obrambo razmer zdravniške službe naše selške doline, naj se mi ne očita z latinsko prislovico: „Cicero pro domo sua“. Omenil bom le to, kar služi v istinit in resničen dokaz, da zdravnik tudi tukaj zamore počestno živeti in shajati. — Okrožje železniške zdravniške službe obsega celo selško dolino. Duhovnije te doline so: Selce (3337 duš); Železniki (1475 duš); Sorica (1110 duš); sv. Lenart (643 duš); Zalilog (606 duš); Bukovšica (493 duš) in Dražgoše (461 duš). Število vseh stanovnikov je tedaj (po škof. imeniku za l. 1881.) skupno: 8125. — Plače dobiva tukajšnji zdravnik iz okrajne blagajnice na leto 400 gold.; — cepljenje kóz v vseh sedmerih zgoraj omenjenih duhovnijah dá precej prihodka; — ljudstvo je v obce premožno in omikano, ter ima do zdravnika veliko zaupanja in spoštovanja; — vse večje vasi doline so v ravnini, kamor se peljati more, in tudi pota po hribih in višinah so tako dobra in složna, kakor sploh po tacih krajih biti morejo. — Stanovanja v Železnikih niso draga; drva zeló po ceni; na prodaj se dobi vsega, česar si kdo poželi; vsakdanja vozna poštna zveza s Škofjo Loko pa olajšava za pičle solde obćenje s Škofjo Loko, Kranjem in Ljubljano. — Kot senčna stran tukajšnje zdravniške službe povdarjala se je pred malo leti revščina nekaterih tukajšnjih delavcev, in neki čenči zljubilo se je zarad tega celó blatiti tukajšnjo službo v nekem dunajskem zdravniškem časniku. V obrambo njeno naj povemo, da ima Jesenovška fužina zádrugo (vzajemni predalec — Bruderlade) in ravno tako jo tudi imajo kovači dveh tukajšnjih fužinarjev. Za te delavce plačuje zdravniške stroške združna blagajna. Da se nahaja tudi še v kaki drugi občini naše doline kak siromak, za plačevanje nezmožen, no! kaj tacega je menda

*) Prav tako! Fiat justitia, pereat — mundus. Vred.

najti povsod. Al večinoma so stanovniki vse naše doline taki, ki zdravniku ne bodo solda dolžni ostali, kedar bodo potrebovali njegove pomoči. Značajnost in poštenost njihova je temu porok. Zlasti za kakega mladega in čvrstega gospoda bila bi naša zdravniška služba prav kot nalašč. Rajni kirurg Linhart — da ga še enkrat omenim — je bil tu dokaj bolj zadovoljen in zdrav, kot v svoji prejšnji službi na Dolenjskem in odhod njegov od tod pripisati je bil edino le prenačljivi, kar nam je dosti jasno svedočila njegova težka ločitev od tod. Marljivemu, v svojih tirjatvah nasproti občinstvu previdnemu in zmernemu zdravniku tukaj zdatnega zasluzka primanjkovalo nikdar ne bo. (Kon. prih.)

Iz Rovt 15. febr. (Cerkev na Petkovcu.) V naši fari je podružnica sv. Hironima na Petkovcu. Cerkev no poslopje je staro in nima pravega sloga, vrh tega je zelo majhno in nizko, toda oprava njegova je zelo lična. V svetišči tik velicega oltarja na evangeljski strani pod stropom stoji letnica 1670. Ljudstvo pripoveduje, da je cerkev veliko stareja, da je bila nekdaž božja pot, da je ono leto vsled neke nezgode pogorela, pa potem bila zopet popravljena. Pred cerkvijo na zidu stojite pri vhodu dve okrajšani piramidi, kateri ste po ljudski govorici znamenje stare božje poti. Izpod omenjenih piramid priteče tudi ob suši nekoliko vode, ako ji le malo privzdigneš. Res, da enacih piramid še nikjer nisem videl, in veliko ne verjamem o njunem pomenu, vendar lahko kak enak pomen imate. — Druga letoica je zapisana nad vrati v stolp in sicer 1701. Nikdo ne vé o tej letnici nič povedati, vendar najbrže je bil to leto cerkven strop narejen. — Tretja letnica se nahaja v stolpovem zidu nad vrati, ki peljejo v lopo, in sicer 1721; znabiti so to leto stolp predelali. Sicer se ne vé nikjer za nobeno listino o tej cerkvi. V škofijskem šematizmu se bere, da je bila v Rovtah fara l. 1694. ustanovljena. V tej dobi so se gotovo vsa pisma, ki so bila, na Vrhniko, ki je tadaj našo faro oskrbovala, prenesla, ali pa po nemarnosti poizgubila. Omeniti mi je slednjič tudi še govorico, da se Petkovec v rimskih listinah „Kozjapara“ imenuje. Ako bi kedo častitih bralcev „Novic“ v kaki shrambi dobil kako pismo, ki bi nam znalo važno biti, naj blagovoli prepis v Rovte visokočastitemu gospodu duhovnemu pomočniku poslati, ali ga pa v „Novicah“ razglasiti. K—c.

Iz Rakovnika 15. febr. A. B. — Grajski oskrbnik z Radeljce, grajščine grofinje Barbove, mi je med drugim te dni poročal dogodek, ki bode gotovo zanimal živinorejce. V nedeljo popoldne je storila svinja dva prasca, v pondeljek zjutraj pa zopet deset prascev in v torek zjutraj še dva, skupaj tedaj 14 prascev; med temi je bilo 6 mrtvih, 8 pa zdravih. — Druga novica iz našega kraja je pa ta, da so te dni zasledili na Mirni celo fabriko za ponarejanje denarja s prešo ali mašino, katera v moči poldruega konja tehta 80 kil in je lično izdelana, z modeli za goldinarske tolarje, četrtgoldinarje in tako naprej za manjši cinasti drobiž. Mirnskemu energičnemu županu g. Koračinu je bila natihoma ta reč naznanjena, in on je uže na drugem kraju skrito mašino vendar le našel in jo po svojih hlapcih konfisciral, potem pa vso to reč brez odloga sodniji v Trebnem naznanil. Sodnija ima uže poglavitne tičke in fabrikante v kletki. Celó gnjezdo jih je; kakor se govori, utegne čez dvajset deležnikov te reči biti.

Iz Litije. (O glasovitem škandalu.) V „Laib. Wochenblattu“ se skuša Vesteneck pred svetom oprati in popisuje tudi v „Narodu“ omenjeno dogodbo tako: „V nedeljo 6. februarija t. l. so so zbrali na skupno večerjo v Ravniharjevi gostilni v Šmartnem poleg Litije: okrajni glavar Vesteneck, okrajni komisar Delkot, okr. zdravnik dr. Pavlič, rudniški vodja Wehrhan, rudniški

inženir Wehrhan mlajši, nadplavžar Unger, davkar Rotter, davkarski kontrolor Moschner in štacijski načelnik Babnik; kasneje sta se še pridružila poštar Treo in vahtmajster Wagner. Dr. Pavlič je bil kmalu potem poklican k nekemu bolniku. Okrajni komisar Delkot, ki je bil prejšnjega dne v Ljubljani na plesu, hotel je kmalu oditi, kar mu pa ni pustil njegov prijatelj Fric Wehrhan, ki mu je za šalo žugal, da mu okna pobije, ako na tihem odide domov, in še le ko mu je Delkot dovolil, da mu sme okna pobiti, pustil ga je Wehrhan. Kmalu po 10. uri se je razšla cela družba; eni so šli peš domov, drugi so se pa na treh vozeh domov odpeljali. V prvem vozu se je peljal Wehrhan starejši in Griesheim, v drugem vozu okrajni glavar Vesteneck in štacijski načelnik Babnik, v tretjem Wehrhan sin ter Unger. Pred Litijo so se vozovi peljali mimo tam stoječega Rotterja in vahtmajstra Wagnerja, Moschner in Treo sta še dalje zadej ostala. Prva dva vozova sta naravnost domov peljala potnike, a Fric Wehrhan je ukazal svoj voz ustaviti pred Delkotovim stanovanjem ter je vsled Delkotovega privoljenja pobil mus kepami sedem vnanjih in s tem tudi šest notranjih majhenih šip njegovega pritličnega stanovanja in je potem odšel. Med tem so pa potniki prvih dveh vozov prišli do doma, a Rotter in vahtmajster Wagner sta zasukala ravo okolo vogla na trg. Wagner je videl pobita okna in spoznal bežečega Wehrhana sina, pošlje zato zjutraj žandarja v Delkotovo stanovanje, da je poizvedaval ter je sam z Delkotom v pisarni okrajnega glavarstva razgovarjal se o dogodjaji; po Delkotovi izjavi, da je Wehrhanu preje v Šmartnem dovolil, da mu pobije okna, samo da bi smel iti spat, in potem, ker ni bilo nobenega hrupa in se tedaj nikomur ni kalil nočni mir, ni naznanil dogodjaja sodniji, a službeno poročal je o tem c. k. okrajnemu glavarju. — Delkot je tudi sam izjavil, da je Fric Wehrhan priznal, da mu je okna pobil in da je steklarski račun uže poravnal, da mu je okna pobil z njegovim privoljenjem, kar tedaj ni kaznjivo.“

Po tem popisu bi bila ta reč toraj le pustna šala, a vse drugačna je reč po dopisih v slovenskih časnikih, kateri imajo od tod iz bolj zanesljivega in nepristranskega vira sledeče poročilo:

„Ljublj. Wochenblatt“ si mnogo prizadeva, da bi Vestenecka opral. Pa vsaj tako vemo, da je tudi ta članek Vesteneck sam pisal in da se toraj le on skuša očistiti. Vse njegovo prizadevanje in zvijanje je res prav čudno in neverjetno, in če on še celo žuga, da bo župana pred sodnijo tožil, zna to pač tolažilo biti za njegove prijatelje; strahu za župana pa ne bo veliko, ker se njegova tožba opira na priče, ki zlasti, če bodo pred sodnijo in pod prisego zaslišane, bodo gotovo tudi resnico govorile. Vestenekovci so sicer skušali, nekatere priče pregovoriti, da bi molčale ali krivo pričale, tako, da je bil župan prisiljen, to nepostavno počenjanje sodniji naznaniti, da naj to preišče kot kazenski pregrešek. Ali take poskušnje niso najboljše dokaz, da gre Vestenecku in njegovim tovarišem za nohte? — Radovedni smo vendar, kako se bo vsa reč na klasični litijski zemlji izmotala.

Iz Ljubljane. — Kako drzno nasprotniki naši pri vsaki priliki napeljujejo vodo na svoj mlin in se o tem tudi laži ne bojijo, temu najnovejši dokaz je ta, da organ ljubljanskih deutschkranerjev in nekateri judovski dunajski časniki so zadnji teden bobnali po svojih listih, da baronu Apfaltrernu se ima kranjska dežela zahvaliti, da bode vprihodnje 300.000 gold. manj zemljiškega davka plačevala. S tem se ve da nemčurska klika skuša ljudstvu kazati: „gledite, mi mi skrbimo

za Vas, da vam olajšamo bremena!“ V očigled tacih izjav treba je stvar pojasniti, kakor je v resnici.

Ko je kranjska deželna komisija za uravnavo zemljiškega davka, kateri ud je tudi baron Apfaltrern bil, leta 1874. razglasila vrstilno tarifo, po kateri se imajo zemljišča ceniti, je po vsi naši deželi počil glas, da našim razmeram ni primerna, in od vseh krajev naše dežele prihajale so pritožbe zoper previsoko vrstilno tarifo. Nezadovoljnost o tem bila je toraj splošna, zato je prišla ta za obstanek kmetovalcev naših važna reč tudi v deželnem zboru leta 1874. v razpravo. Nasledek temu je bil, da so v deželno cenitveno komisijo bili od deželnega zbora izvoljeni zastopniki baron Apfaltrern, Peter Kozler, dr. Razlag in Fr. Kotnik svoji službi se odpovedali. Namesto njih so bili potem v omenjeno komisijo izvoljeni gospodje: dr. Ahačič, dr. Poklukar in pa Luka Robič za ude, za namestnika pa dr. Zarnik. Od vlade v omenjeno komisijo imenovani gospodje ostali so nespremenjeni. V 47 sejah so udje deželne cenitvene komisije, kateri duša je bil dr. Poklukar, pretresovali gori omenjene pritožbe, primerjali jih dotičnim vcenitvenim operatom in pripravljali gradivo za rešitev omenjenih pritožeb, za poročilo na centralno komisijo in za določbo konečne tarife. Za poročevalca bil je enoglasno dr. Poklukar izvoljen. Iz zanesljivega vira nam je znano, da je bilo dotično poročilo mojstersko izdelano, na vse strani temeljito vtrjeno. Izrekla se mu je pa zato v zadnji seji od vse komisije tudi zaslužena zahvala, in po njegovem nasvetu se je vrstilna tarifa tudi popravila in dunajski centralni komisiji v odobrenje toplo priporočila. Zasluga tedaj, da bode dosedaj z gruntnim davkom preobložena dežela naša v prihodnje 300.000 gld. zemljiškega davka manj na leto plačevala, gre vsem udom deželne naše komisije, v prvi vrsti pa gosp. dr. Poklukarju, kajti on je tisti, ki je s svojim temeljito izdelanom poročilu vse posamezne točke popravljene tarife vtrdil in neopravičenost ugovorov sosednih dežela d j a n s k o dokazal. Njegov izdelek bil je pa tudi na višem mestu za enega najboljših operatov spoznan. — Da se je baron Apfaltrern krepko držal tega gradiva, ki mu ga je dr. Poklukar v roke podal, zato smo gosp. baronu, ki je s koristjo dežele tudi svojo lastno kožo branil, uže davno v našem listu izrekli priznanje, da je v centralni komisiji storil svojo dolžnost, al več hvale mu ne gre, kakor ta, da je po dr. Poklukarji v smislu naše deželne komisije izdelani operat v centralni komisiji, kateri ud je bil, zagovarjal.

— (*Ljudski shod v nedeljo*) privabil je okoli 300 osob moškega in ženskega spola in obrtniškega in delavskega stanú. Predsedoval je gosp. Josip Regali; tujega social-demokrata ni bilo nobenega pričujočega. Obravnave o domačih zadevah so mirno tekle; razprava o osušenju močvirja ljubljanskega naj bi se pa raje bila opustila, ker presega znanstvo ljudskega shoda.

— Vdova dr. Razlagova je, kakor „Slov. Gospodar“ poroča, postavila v Brežicah svojemu soprogu 3 metre visok spominek iz marmorja. Na spominku je zapisano: „V domu Gospodovem naj bi prebival dr. Jakob Radoslav Razlag. * 12. jul. 1826, † 5. jun. 1880. Kdor dušno živi, ne umrje.“

— Iz Marije-Zvezde v Bosni je „Danica“ prejela pismo od preč. P. Beda-Vestenecka, pisano 12. dne t. m. Obseg pismu je: 1. Presrečna hvala za darove. 2. Od Propagande v Rimu je prišla ostrá prepoved, da P. Beda s tovariši za zdaj ne sme potovati v kafernsko deželo, (najbrže zaradi vojskinih dogodeb v južni

Afriki). 3. P. Beda hoče toraj brez odloga poslati nabrani denar P. prioru v misijon v južno Afriko, „ker iz poslednih pisem od ondot posnema, da so njihovi bratje tam v velikem pomanjkanji.“ Tako se nadja P. Beda, da ne dela zoper namen pobožnih darovalcev.

— (*Za mestne volitve*) naznanja magistrat, da leži zapisnik volivcev v dopolnenje srenjskega zastopa za leto 1881. v ekspeditu do 5. marca t. l. v splošni pregled. — Vsaki za volitev opravičeni ima pravico, zoper ta zapisnik, ako meni, da je kdo, ki nima volilne pravice, vpisan, ali ne v pravi volitveni razred vrstjen, reklamirati. Ta reklamacija mora pa do 10. marca magistratu ustmeno ali pismeno tako gotovo predložena biti, ker na pozneje vložene reklamacije se ne bo več ozir jemalo.

— (*Naznanilo.*) Tiste gosp. ude družbe sv. Mohora, ki svoje letnine 1 gold. za l. 1881. pri prejemu zadnjih knjig še niso odrajtali, vljudno prosim, da blagovolijo to letnino pri podpisnem plačati vsaj do 26. februarja. Ravno dotlej naj tudi farni poverjeniki dekanije ljubljanske pošljejo imenike in letne zneske svojih udov.

V Ljubljani 14. februarja 1881.

Karl Klun,

duhovnik in dekanjski poverjenik, pred škofijo št. 14, 1. nadstropje.

— (*S slavnoznanom maskerado*) sklepa „Sokol“ pustne veselice v torek v čitalnici.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V zbornici poslancev je bilo sklenjeno, predlog Lianbacherjev in Kronawettrov o razširjenji volilne pravice izročiti v poročanje posebnemu odboru. Lienbacher je svoj predlog izvrstno pripel na oktobersko diplomu. — V odsekovi seji se je za ravnopravnost slovenskega jezika dr. Tonkli prav možato potegal in prav živo barval krivice, ki se Slovencem po vseh slovenskih pokrajinah godé zaradi tega, da vlada v vseh sodnijah še vedno le laški ali pa le nemški jezik, dokazal je navzočemu ministru dr. Pražaku prav nujno potrebo enakega razglasa gledé enakopravnosti slovenskega jezika v vseh sodnijah, kakor je tisti za Česko in Moravsko. Minister je na to obljubil, da bo za to skrbel, da se bo zahtevani razglas pripravil in izdal. Bog daj!

— V nadaljevanji baron Giovanelli-jevoga nasveta je govoril Šaup, Zallinger, posebno izvrstno in z veliko pohvalo pa ud centralne komisije nemški Pemec Streuvic, ki je temeljito zagovarjal postopanje one komisije. Pri nadaljevanji šolske debate govorila sta dva govornika, konec tej obravnavi, ki se bo v četrtek nadaljevala, bo brščas še le v petek.

Grško. — Vse kaže na to, da grško turški vozle bode vendar konečno presekat moral meč, kajti razglas grške vlade kliče pod orožje — kadar bo treba — narodno armado, v katero mora stopiti vsak mož od 31. do 40 leta. — Grška vlada je naročila tudi pri White-Leadu na Reki 60 torpedov in kakor „Presse“ iz Pešta poroča, na Ogerskem 1600 konj. — To pač niso znamenja miru.

Listnica vredništva. Gospodu v Vipavi: Ker „Novice“ zmerom rade resnici na ljubo popravka jemljejo, pošljite ga nam, da presodimo, kaj je dopis z Vipave od 2. dne t. m. neresničnega poročal.